

VALSTYBINĖS KULTŪROS PAVELDO KOMISIJOS 2019 M. VEIKLOS PLANAS

Valstybinė kultūros paveldo komisija (toliau – Paveldo komisija) 2019 m. didžiausią dėmesį skirs kultūros paveldo integralumo su kitomis valdymo politikos sritimis skatinimui ir teiks siūlymus dėl apskaitos problemų bei UNESCO pasaulio paveldo vietovių Lietuvoje efektyvesnės apsaugos.

Paveldo komisija nuo 1997 m. akcentuoja **kultūros paveldo integralumo** su kitomis valdymo politikos sritimis svarbą, tačiau tik iškėlus šiuos klausimus europiniu lygmeniu Lietuvoje pradėjo formuotis integruotas požiūris. 2004 m. Paveldo komisija paskelbė Nacionalinės integralios paveldosaugos strategijos metmenis, pabrėždama, jog kultūros ir gamtos paveldo objektų bei vietovių, jų aplinkos išsaugojimui, harmoningam kraštovaizdžio puoselėjimui būtina deramai integruoti paveldosaugą ir aplinkosaugą į krašto planavimo, ekonominę, žemės ūkio, socialinę, švietimo, mokslo, kultūros, aplinkos, teisės ir kitas poveikį paveldui ar aplinkai turinčias bei su jais susijusias sritis.

Kultūros paveldo apskaita yra esminė valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos formavimo priemonė. Efektyvus apskaitos organizavimas ne tik užtikrina racionalią kultūros paveldo apsaugą, bet ir sudaro prielaidas darniai plėtrai, kuriančiai geresnes sąlygas kultūros paveldo priežiūrai, naudojimui ir apsaugai organizuoti. Esama kultūros paveldo apskaita nepakankama, o jos dokumentacija nėra išsami ir aiški, todėl **siūlymai dėl apskaitos tobulinimo** yra vienas iš Paveldo komisijos 2019 m. veiklos prioritetinių tikslų.

Lietuvos Respublika yra atsakinga už kultūros paveldo vietovių, įrašytų į **UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą**, ir jų istoriškai susiformavusios aplinkos išsaugojimą. Paveldo komisija, vadovaudamasi UNESCO Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija ir jos įgyvendinimo gairėmis, tęs į Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų vietovių apsaugos stebėseną, sieks jų apsaugos gerinimo, analizuos ir vertins informaciją apie kultūros paveldo būklę bei apsaugos tendencijas.

Privalomos vykdyti priemonės:

1. Svarstyti ir aprobuoti siūlymus kultūros paveldo objektus ir vietas skelbti kultūros paminklais ar panaikinti jų apsaugą.

2. Svarstyti ir aprobuoti siūlymus nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paveldo objektus ir vietas, kurie neskelbiami kultūros paminklais, skelbti valstybės saugomais ar panaikinti jų apsaugą.

3. Svarstyti ir aprobuoti siūlymus kilnojamasias kultūros vertybes įrašyti į Kultūros vertybių registrą ar išbraukti iš jo.

4. Vertinti UNESCO Pasaulio paveldo komitetui teikiamas periodines pasaulio paveldo vietovių Lietuvoje būklės ataskaitas.

5. Vertinti kultūros paveldo apsaugos valstybinio administravimo funkcijas atliekančios institucijos metinę veiklos ataskaitą ir savivaldybių institucijų, įstaigų veiklą kultūros paveldo apsaugos požiūriu.

6. Vertinti ir teikti išvadas dėl kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos įgyvendinimo programų bei biudžeto lėšų, skirtų kultūros paveldo apsaugai, panaudojimo.

7. Tvirtinti Paveldo komisijos 2018 m. veiklos ataskaitą, 2019 m. programos sąmatą, 2020–2022 metų strateginį veiklos planą.

Nuolatinės priemonės:

1. Svarstyti visuomenės keliamus klausimus dėl kultūros paveldo apsaugos.

2. Rengti įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kultūros paveldo apsauga, projektus ir teikti išvadas bei siūlymus Seimui, Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Kultūros ministerijai, Kultūros paveldo departamentui ir kitoms valstybės institucijoms dėl Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių kultūros paveldo apsaugą, projektų.

3. Analizuoti savivaldybių veiklą kultūros paveldo apsaugos srityje.

4. Rinkti informaciją apie Lietuvai reikšmingą kultūros paveldą, esantį užsienyje.

5. Tęsti stebėseną dėl Sapiegų rūmų (Vilniuje) apsaugos.

6. Teikti visuomenei informaciją apie Paveldo komisijos veiklą.

7. Analizuoti Paveldo komisijos priimtų sprendimų vykdymą.

8. Tęsti paveldo apsaugos procesų stebėseną.

Strateginio veiklos plano programa	Strateginio veiklos plano uždavinys	Numatoma vykdyti priemonė	Atsakingi Paveldo komisijos nariai
Valstybinės kultūros paveldo apsaugos politikos ir strategijos formavimas ir įgyvendinimas	Formuoti integralią su kitomis valstybės ūkio valdymo sritimis susijusią kultūros paveldo apsaugos politiką ir strategiją, siekti Lietuvoje esančių, į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įrašytų kultūros paveldo vietovių apsaugos gerinimo, analizuoti ir vertinti informaciją apie kultūros paveldo būklę ir apsaugos tendencijas	1. Kultūros paveldo integralumas 1.1. Kultūros paveldo integralumas su ūkio sritimi (ūkio subjektų priežiūra, viešieji pirkimai, ekonominės veiklos klasifikatorius)	E.Karalevičienė S.Trilupaitytė J.Markevičienė
		1.2. Kultūros paveldo integralumas su švietimo sritimi	E.Karalevičienė A.Pilipavičius J.Markevičienė J.Jurevičienė S.Trilupaitytė N.Laužikienė
		1.3. UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje (kartu su Etninės kultūros globos taryba)	E.Karalevičienė J.Markevičienė D.Brandišauskas A.Filinitė G.Rutkauskas
		2. Kultūros paveldo apsaugos politika ir strategija 2.1. Tyrimų problematika nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkyboje (invaziniai ir neinvaziniai tyrimai)	E.Karalevičienė J.Markevičienė A.Pilipavičius
		2.2. Europos archeologijos paveldo apsaugos konvencijos įgyvendinimas Lietuvoje	E.Karalevičienė A.Butrimas
		2.3. Paveldo tvarkybos reglamentų tikslingumas	A.Pilipavičius G.Rutkauskas
		2.4. VĮ „Turto banko“ valdomo kultūros paveldo apsauga ir	E.Karalevičienė

	juridinių faktų apie kultūros paveldą registravimas VI „Registru centre“	A.Gučas
	2.5. Kultūros paveldo objektų atkūrimo politikos formavimas	E.Karalevičienė J.Markevičienė J.Jurevičienė G.Rutkauskas N.Laužikienė A.Gučas
	2.6. Statybos istorinėje aplinkoje	E.Karalevičienė J.Markevičienė G.Rutkauskas A.Gučas
	3. Kultūros paveldo apskaitos problematika	E.Karalevičienė J.Markevičienė J.Pilipavičius A.Gučas
	4. UNESCO pasaulio paveldo vietovių valdytojų – Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos – veikla	E.Karalevičienė A.Filinaite
Tęsti bendradarbiavimą su esamomis ir užmegzti ryšius su naujomis institucijomis ir organizacijomis	1. Dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose	Paveldo komisijos nariai
	2. Bendradarbiavimas su Europos Taryba ir Europos Komisija, jų veiklos aktualizavimas, aktualių teisės aktų vertimas į lietuvių kalbą	E.Karalevičienė A.Filinaite
Keistis patirtimi su užsienio valstybėmis ir tarptautinėmis	1. Susitikimai su kitų šalių institucijomis, veikiančiomis kultūros paveldo apsaugos srityje	Paveldo komisijos nariai

	organizacijomis kultūros paveldo apsaugos srityje	2. Tarptautinio forumo dėl Kuršių nerijos apsaugos organizavimas	E.Karalevičienė A.Filinaitė G.Rutkauskas N.Laužikienė J.Markevičienė
		3. Kultūros paveldo vertės visuomenei pagrindų (Faro) konvencijos nuostatų įgyvendinimas Lietuvoje	E.Karalevičienė A.Filinaitė
		4. Narystės tarptautinėje organizacijoje „Europa Nostra“ aktualizavimas	E.Karalevičienė
	Gerinti Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo, esančio užsienyje ir užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvoje, apsaugą	Naujos informacijos apie Lietuvai reikšmingą, užsienyje esantį kultūros paveldą ir jo apsaugą pristatymas	E.Karalevičienė A.Butrimas
	Skatinti kultūros paveldo pritaikymą vietos bendruomenių kultūriniais, socialiniams ir ekonominiais poreikiams	Susitikimas su regionų vietos bendruomenėmis	E.Karalevičienė J.Jurevičienė D.Brandišauskas
Inovacijų plėtra paveldosaugoje	Sukurti ir plėtoti informacinių ir ryšių technologijų produktus	Mobiliosios programėlės „Senas ir naujas Vilnius“ sukūrimo II etapo užbaigimas ir pristatymas visuomenei	E.Karalevičienė